

بسمه تعالی

استانداردهای سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستانهای خرما

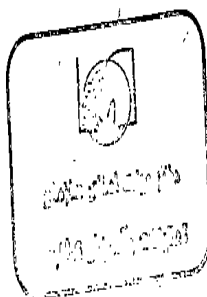
تعاریف:

۱. هسته های اولیه و پیش تکثیری نهال (Basic & Pre-basic Stocks)

هسته های اولیه: مواد گیاهی محدودی از ارقام تجاری هستند که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده و در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری می شوند.

پیش تکثیری: مواد گیاهی برگرفته از هسته های اولیه بوده که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده است. این طبقه به عنوان حلقه بین هسته های اولیه و باغات مادری قرار دارد و مواد گیاهی مورد استفاده برای احداث باغ مادری از آنها تهیه می شود. این مواد گیاهی در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری میشوند.

توضیحات:

۱. هسته های اولیه و پیش تکثیری باید عاری از کلیه پاتوزنهای گیاهی سیستمیک باشد.
۲. هسته های اولیه و پیش تکثیری باید در مکانهایی مناسب با رعایت فاصله ایزولاسیون حداقل ۱۰۰۰ متر از سایر نهالستانهای منطقه کاشته شوند.
۳. سلامت هسته های اولیه و پیش تکثیری باید به طور مرتب در برابر بیماریهای خاکبرد و هوازد مورد بررسی قرار گیرد.

۲. باغات مادری (Mother Blocks)

به باغات گیاهانی از ارقام تجاری محصولات سردرختی باغیانی با اصالتی معلوم و کاملاً سالم اطلاق می شود که تحت نظارت موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال در مکانی با فاصله ایزولاسیون استاندارد کاشته شده و از مواد گیاهی آنها برای تولید نهال استفاده می شود.

توضیحات:

۱. نخلهای مادری باید عاری از کلیه پاتوزنهای گیاهی سیستمیک باشد.
۲. خاک نهالستان های مادری باید عاری از نماتدهای انگل *Pratylenchus penetrans, Rotylenchulus reniformis, Meloidogyne spp.* بوده و به هنگام انتخاب محل احداث تأیید سازمان حفظ نباتات رسیده باشد.
۳. فاصله حریم امن (عدم وجود منابع گیاهی آلوده) برای نهالستان های مادری با توجه به نوع استفاده از نهالستان (برداشت پاجوش سمیوه)، بیماریهای قابل انتقال و برد پرورازی حشرات ناقل تعیین می شود. در مورد نهالستان مادری، با هدف برداشت پاجوش، حریم امن ۱۰۰۰-۸۰۰ متر تعیین می شود. به منظور اطمینان از عدم انتقال بیماریهای خاکبردار، باید آبیاری از نوع تحت فشار باشد و توسط لوله های آبیاری مستقیماً از منبع تأمین آب (با اولویت چاه) به زمین اصلی منتقل گردد.

۵. نخل های مادری به طور مرتب (۲-۳ بار در فصول مختلف سال) از نظر سلامت عمومی (عدم وجود علائم بیماری) مورد ارزیابی قرار گیرند. در صورت مشاهده آلودگی ضروری است نخل آلوده حذف و با نخل سالم جایگزین شود.

۳. نهال گواهی شده (Certified):

به پاجوش / نهالی اطلاق می شود که اصالت، سلامت و مشخصات ظاهری آن مطابق با استانداردهای مصوب بوده و مواد اولیه آن از نخلستانهای مادری هسته های اولیه تهیه می شود.

توضیحات:

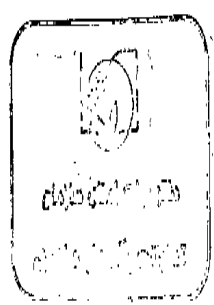
۱. پاجوش / نهال کشت بافتی گواهی شده باید عاری از نماتد های انگل *Pratylenchus penetrans*, *Rotylenchulus reniformis*, *Meloidogyne spp.* باشد.
۲. نهالستانها باید از سایر منابع آلودگی ۵۰۰ متر فاصله داشته باشند.

جدول (۱) بیماریهای قابل انتقال خرما

عامل بیماری	انتقال	دامنه میزبانی
<i>Meloidogyne spp.</i> <i>M. hapla</i> <i>M. arenaria</i> <i>M. incognita</i> <i>M. javanica</i>	خاک	پلی فاز
<i>Rotylenchulus reniformis</i>	خاک	پلی فاز
<i>Pratylenchus penetrans</i>	خاک	پلی فاز

توضیحات:

ریشه های زردایی، بررسی ظاهری اندام های هوایی، طوقه و ریشه

پوسیدگی آرمیلاریایی ریشه ^۱ <i>Armillaria spp</i>	خاک و آب آلوده، نهال های آلوده، قطعات گیاهی آلوده و ادوات کشاورزی	دامنه میزبانی بسیار وسیع
پوسیدگی رزلینیایی ریشه ^۲ <i>Rosellinia necatrix</i>	خاک و آب آلوده، نهال های آلوده، مواد گیاهی آلوده و ادوات کشاورزی	بسیار وسیع (۱۷۰ گونه گیاهی در ۶۳ جنس و ۳۰ خانواده)
<i>Meloidogyne hapla</i> ^۳ <i>M. arenaria</i> <i>M. incognita</i> <i>M. javanica</i>	خاک	پلی فاز
<i>Pratylenchulus vulnus</i> ^۴	خاک	پلی فاز
<i>Rhizobium radiobacter</i> ^۵	خاک، مواد گیاهی آلوده	بسیار وسیع

توضیحات:

^۱روش های ردیابی: تله گذاری و استفاده از محیط های کشت اختصاصی

^۲روش های ردیابی: بررسی قلمری اقدام های هوایی، طوقه و ریشه

^۳روش های ردیابی: استفاده از PCR و کشت روی محیط اختصاصی و روش های بیوشیمیایی

